

) Prestiż
Prestige

) Usługi
Service

) Kontakty
Netzwerk

Aspekty prawne prowadzenia działalności na ryнку niemieckim: zakładanie firmy w Niemczech oraz współpraca z partnerem niemieckim

Lublin, 03.03.2016

Eliza Oknińska

Manager Dział Prawo i Podatki, AHK Polska

Maria Gillar

Prawnik niemiecki Dział Prawo i Podatki, AHK Polska

Wejście na rynek niemiecki:

2 możliwości:

Sprzedaż/świadczanie
usług bezpośrednio z
Polski

Zarejestrowanie
działalności/spółki w
Niemczech

Działalność gospodarcza na rynku niemieckim

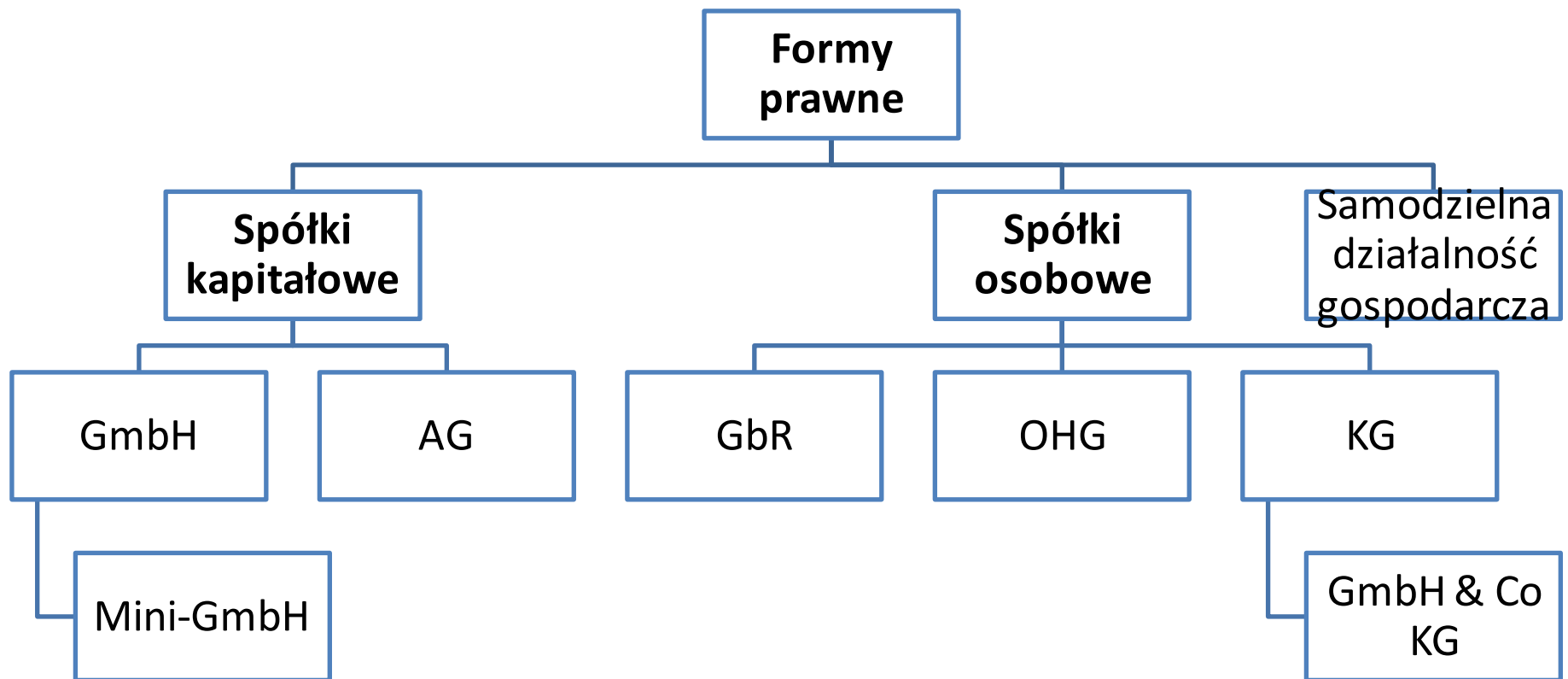
Własne przedsiębiorstwo w Niemczech czy transgraniczne świadczenie usług?

Własne przedsiębiorstwo	Działalność z Polski
☒ Obecność na rynku i zaufanie klienta	☐ Brak obecności i bezpośredniego kontaktu z klientem
☒ „Krótkie“ i szybkie drogi	☐ Czas reakcji
☒ Mobilność na rynku	☒ Elastyczność
☐ Koszty	☒ Koszty

Zakładanie przedsiębiorstwa w Niemczech

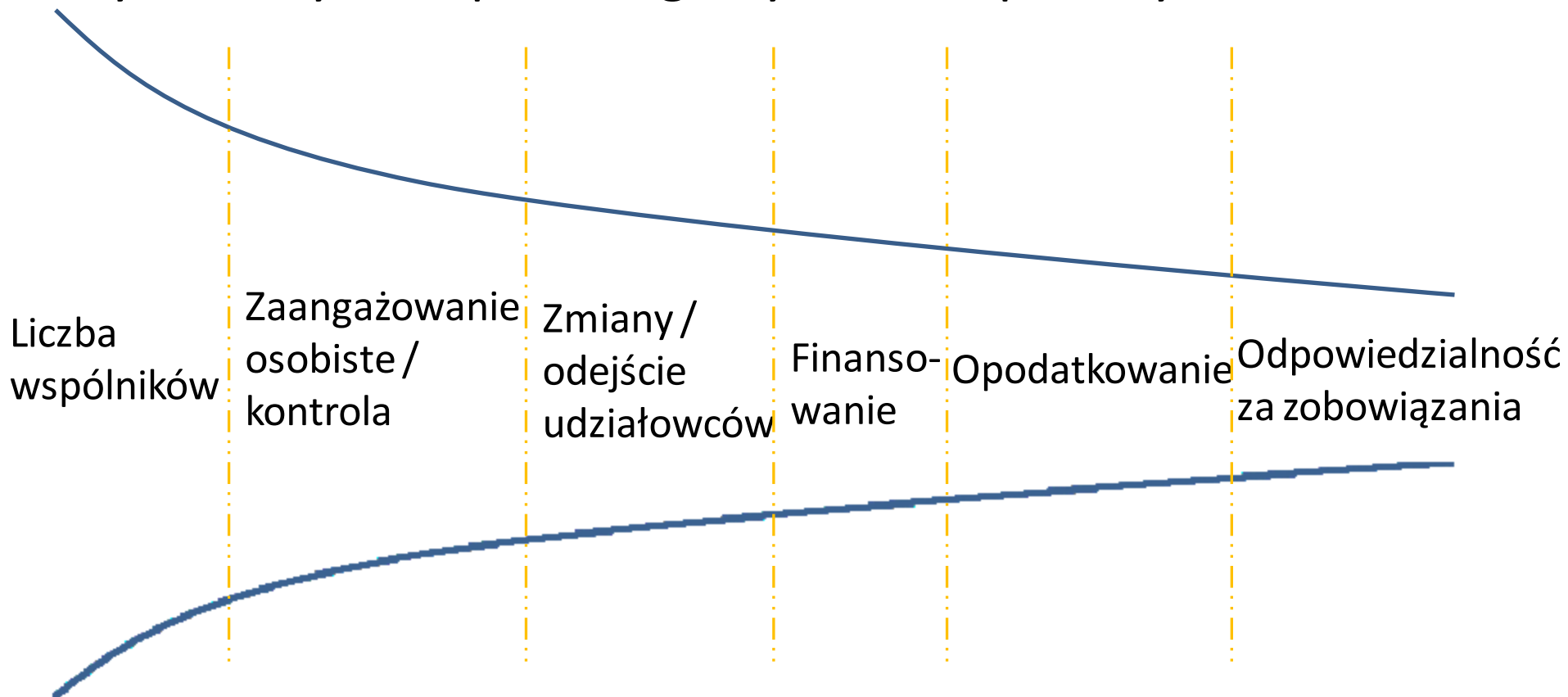
Działalność gospodarcza na rynku niemieckim

Zakładanie samodzielnej spółki

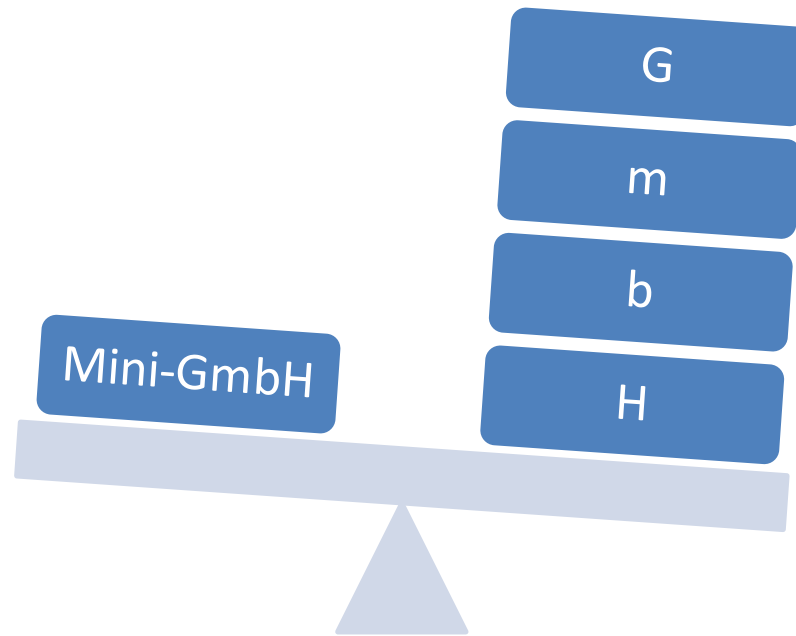

Działalność gospodarcza na rynku niemieckim

Kryteria wyboru poszczególnych form prawnych

Najpopularniejsza forma prowadzenia działalności

Działalność gospodarcza na rynku niemieckim

1 listopada 2008 r. reforma Prawa o GmbH - Mini-GmbH

Główne novum:

Stworzenie nowej „odmiany” spółki z ograniczoną odpowiedzialnością – spółka przedsiębiorców z ograniczoną odpowiedzialnością - Unternehmergesellschaft (haftungsbeschränkt), lub także „Mini-GmbH”

- Mini-GmbH nie jest nową formą działalności, lecz spółką z o.o. - GmbH o kapitale zakładowym początkowo niższym niż 25.000 EUR
- Wkład wyłącznie w gotówce/ Niemożliwe wnoszenie aportów
- Możliwość założenia w Niemczech spółki z o.o. o kapitale zakładowym wynoszącym zaledwie 1 EUR

Działalność gospodarcza na rynku niemieckim

Mini-GmbH - Rekompensowanie początkowego braku kapitału do osiągnięcia 25.000 EUR

- Spółka musi odkładać jedną czwartą swojego rocznego zysku do momentu zakumulowania kapitału zakładowego zwykłej GmbH (25.000 EUR)
- Po osiągnięciu tej granicy zebrany kapitał może zostać przeznaczony na podwyższenie kapitału zakładowego, a Mini-GmbH przekształcona w standardową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością (GmbH)
- Mini-GmbH ma – wg. ustawy – te same prawa i obowiązki jak zwykła GmbH
- Przekształcenie z Mini-GmbH na GmbH: opinia biegłego, akt notarialny

Założenie Spółki GmbH krok po kroku

1. Przygotowanie umowy spółki

- umowa sporządzona indywidualnie
- posłużenie się wzorem umowy stanowiącym załącznik do GmbHG

Elementy obowiązkowe umowy spółki

- firma i siedziba spółki,
- przedmiot działalności,
- wysokość kapitału zakładowego,
- ilość oraz wartość nominalna udziałów obejmowanych przez każdego ze wspólników.

Założenie Spółki GmbH krok po kroku c.d.

2. Sporządzenie listy wspólników

- a. wskazanie obejmowanych udziałów w spółce
- b. imię oraz nazwisko wspólnika (firma)
- c. data urodzin (w przypadku spółek odpis z właściwego rejestru)
- d. wartość obejmowanych udziałów
- e. liczba wszystkich obejmowanych udziałów

3. Termin notarialny - akt notarialny umowy spółki

Założenie Spółki GmbH krok po kroku c.d.

4. Powołanie Organów

- Co najmniej jeden członek zarządu (który nie musi być wspólnikiem spółki)
- Członek zarządu nie musi mieć:
  - miejsca zamieszkania w Niemczech
  - obywatelstwa niemieckiego

5. Otwarcie konta firmowego

- możliwe wkłady pieniężne i niepieniężne (aporty)
  - wkłady pieniężne: $\frac{1}{4}$, min. 12.500 EUR
  - aporty muszą być wniesione w całości
- a. wpłata kapitału zakładowego na rachunek bankowy, którego właścicielem jest spółka. Potwierdzenie wpłaty przedkłada się notariuszowi

Założenie Spółki GmbH krok po kroku c.d.

6. Wniosek o wpis spółki do Rejestru Handlowego przez notariusza po przedłożeniu dowodu wniesienia wkładów na pokrycie udziałów w kapitale zakładowym
7. pozostałe zgłoszenia
  - a. zgłoszenie spółki we właściwym miejscowo Urzędzie ds. Gospodarczych (Gewerbeamt)
  - b. zgłoszenie spółki w IHK (następuje automatycznie)
  - c. rejestracja w urzędzie skarbowym celem uzyskania numeru podatkowego
  - d. wymóg przedłożenia tzw. bilansu otwarcia we właściwym urzędzie skarbowym

Koszty założenia spółki

1. Koszty notarialne

- umowa sporządzona indywidualnie – koszty notarialne ustalane są w oparciu o wysokość kapitału zakładowego, nie mniej jednak niż 25.000 EUR (nawet, gdy wysokość kapitału jest niższa – patrz Mini-GmbH)
- zastosowanie wzoru umowy – koszty notarialne zależą od wysokości kapitału zakładowego

2. Koszty ogłoszenia w oficjalnym publikatorze – 1 EUR (elektronischer Bundesanzeiger)

Oznaczanie pism spółki

Pisma i zamówienia handlowe składane przez spółkę określone odbiorcy powinny zawierać:

- 1) firmę spółki, oznaczenie jej formy prawnej oraz jej siedzibę;
- 2) oznaczenie sądu rejestrowego, w którym przechowywana jest dokumentacja spółki oraz numer pod którym spółka jest wpisana do rejestru;
- 3) imiona i nazwiska członków zarządu
- 4) imię i nazwisko przewodniczącego rady nadzorczej (o ile rada nadzorcza została ustanowiona i powołano jej przewodniczącego)

Działalność gospodarcza na rynku niemieckim

Samodzielna działalność gospodarcza – Selbständige Erwerbstätigkeit

- Prowadzona jedynie pod imieniem i nazwiskiem
- Zgłoszenie działalności w urzędzie działalności gospodarczej
- Zarejestrowanie pobytu nie jest wymagane (EU-Freizügigkeitsbescheinigung)
  - Od 29.01.2013
- Osobiste ryzyko finansowe
- Możliwość wpisu do Rejestru Handlowego
  - pod pojęciem „zarejestrowanego kupca” e.K.

ZAŁOŻENIE SPÓŁKI Z O.O. PRAWA NIEMIECKIEGO

- Przygotowanie umowy spółki po konsultacji z niemieckim notariuszem oraz koordynacja terminu czynności notarialnych
- Kontakt z właściwą miejscowo IHK oraz uzgodnienie wybranej firmy spółki
- Koordynacja rejestracji w niemieckim Rejestrze Handlowym (Handelsregister)
- Rejestracja w urzędzie ds. gospodarczych (Gewerbeanmeldung)
- Rejestracja w urzędzie skarbowym, uzyskanie numeru podatkowego (St.-Nr.)
- Rejestracja do VAT-u (Umsatzsteuer)
- Wstępne informacje odnośnie zagadnień prawnych dotyczących podjęcia działalności przez już zarejestrowaną spółkę

Świadczenie usług z Polski/ sprzedaż z Polski

- Zastosowanie znajduje, co do zasady, polskie prawo pracy
- Opodatkowanie w Polsce, pod warunkiem, iż okres przebywania w Niemczech nie przekracza 183 dni w roku kalendarzowym
- Możliwość odprowadzania składek na ubezpieczenie społeczne w Polsce (do 24 miesięcy) + A1 z ZUS-u
- Regulacje szczególne dotyczące branż podlegających regulacji ustawy o delegowaniu pracowników (ArbeitnehmerentsendeG) odnośnie
  - standardów minimalnych (branżowe minimalne wynagrodzenie)
  - maksymalnego czasu pracy
  - obowiązku zgłoszenia
- W pozostałym zakresie znajdują zastosowania regulacje dotyczące powszechnego minimalnego wynagrodzenia za pracę (8,50 EUR/h)

- branża budowlana;
- sprzątanie obiektów;
- usługi pocztowe;
- ochrona osób i mienia;
- górnictwo węgla kamiennego;
- usługi pralnicze;
- gospodarka odpadami włącznie z oczyszczaniem ulic i odśnieżaniem;
- kształcenie i doksztalcanie (SGB II und SGB III);
- opieka nad chorymi.

Branże wymienione w SchwArbG

- Branża budowlana
- Branża hotelarska
- Transport osób
- Spedycja, transport mienia i branża logistyczna
- Działalność rozrywkowa, np. jarmarki
- Gospodarka leśna
- Sprzątanie obiektów
- Konstrukcje na targi i wystawy
- Przemysł mięsno-wędliniarski

Oddelegowanie pracowników w ramach transgranicznego wykonywania usług budowlanych

- Zgłoszenie zamiaru wykonania usługi, § 18 AEntG
- Zgłoszenie do Urlopowej Kasy Budownictwa, SOKA-Bau

Podstawowy cel:

- zabezpieczenie roszczeń urlopowych pracowników
- ochrona pracodawców przed nadmiernym obciążeniem związanym ze specyfiką branży

- **Płace minimalne**

Branża	Wschód	Zachód
Branża budowlana		
niewykwalifikowani	11,05	11,25
wykwalifikowani	11,05	14,45

Oddelegowanie pracowników w ramach transgranicznego wykonywania usług budowlanych

- **Prowadzenie dokumentacji**
  - wymóg prowadzenia dokumentacji dla pracowników zatrudnionych w niepełnym wymiarze czasu + w branżach wskazanych w ustawie o zwalczaniu nielegalnego zatrudnienia (z.B. Baugewerbe, Spedition & Logistikgewerbe)
  - Co podlega ewidencjonowaniu? Rozpoczęcie + Zakończenie + Czas trwania dobowego zatrudnienia. Uwaga: Przerwy w pracy nie podlegają ewidencjonowaniu
- **Opodatkowanie**
  - podst. prawna – umowa z dn. 14 maja 2003r. między Polską a RFN o unikaniu podwójnego opodatkowania w zakresie podatku od dochodu
  - zgodnie z art. 15 ww. umowy, jeżeli okres pracy w Niemczech nie przekracza łącznie 183 dni w roku kalendarzowym, wynagrodzenie pracownika oddelegowanego opodatkowane będzie w Polsce, przekroczenie tego okresu skutkuje opodatkowaniem wynagrodzenia w Niemczech

Płaca minimalna/ Mindestlohn

- Ogólnie obowiązujące wynagrodzenie minimalne (**8,50 EUR brutto**)
- Specjalne zasady dla
  - **praktykanci**
  - **młodociani > 18**
  - osoby **honorowo wykonujące** określone zadania/prace,
  - osoby zatrudnione w ramach **kształcenia zawodowego**,
  - osoby **długotrwale bezrobotne**
- **Obowiązek zgłoszenia oddelegowanych pracowników**

Wypełnienie obowiązku zgłoszenia następuje przez przekazanie, względnie przesłanie faksem właściwego formularza przed rozpoczęciem pracy w Niemczech
- **Dodatki lub gratyfikacje**

wypłacane przez pracodawcę podlegają uwzględnieniu jako części składowe/komponenty płacy minimalnej jedynie wówczas, gdy ich uwzględnienie w płacy minimalnej nie prowadzi do zachwiania relacji pomiędzy świadczeniem pracownika z jednej a otrzymywanym przez niego świadczeniem wzajemnym pracodawcy z drugiej strony

→ **Nie podlegają uwzględnieniu** dodatki z tytułu oddelegowania

Kontakt i informacje

- Biuro kontaktowe w Niemczech: Zentrale Auskunft Zoll
www.zoll.de
- Biuro kontaktowe w Polsce: Państwowa Inspekcja Pracy
www.pip.gov.pl

umowy z partnerem niemieckim

Umowy

Zawieranie umów transgranicznych oraz szczegółowe warunki

- Typowe umowy
  - umowa o sprzedaży
  - umowa o dzieło
  - umowa zlecenia
- Forma pisemna
- Właściwe prawo a właściwość sądów
- Język, w którym sporządzona jest umowa
- Ogólne warunki
- Zabezpieczenie należności

Przy zawieraniu umów należy pamiętać o.....

- Formie pisemnej
- Danych pozwalających na identyfikację kontrahenta
- Wyszczególnieniu najważniejszych świadczeń i obowiązków.
- Terminach
- Zabezpieczeniu roszczeń
- Wybór prawa
- Właściwość sądowa

Strony Umowy

- Firma
  - Forma prawna
  - Siedziba i adres
- ***należy sprawdzić kontrahenta***

Język umowy

- Nie istnieje obowiązek zawierania umowy w języku niemieckim
- Tłumaczenie
- Dwujęzyczne umowy

Forma_pisemna

- 1) Obowiązkowo tylko jeżeli ustawa zastrzega dla czynności prawnej formę pisemną
  - pod rygorem nieważności
  - np. umowa sprzedaży nieruchomości
- 2) w innych przypadkach
  - zachowanie formy dla celów dowodowych

Język, w którym umowa jest sporządzona

- 1) Brak odpowiedniej niemieckiej ustawy do „ustawy o języku polskim“
- 2) Z reguły sporządzane są umowy w języku niemieckim, jednak niekoniecznie
- 3) Dwie wersje językowe, możliwe jednak nie bezwzględnie konieczne

Umowa pomiędzy przedsiębiorcami – ważne przepisy

(1) potwierdzenie ustalenia pomiędzy kupcami § 346 HGB

- przedsiębiorca
  - ustna umowa z innym przedsiębiorcą
  - niezwłoczne pisemne potwierdzenia zamówienia
  - kontrahent nie kwestionuje potwierdzenia lub milczy
- => zawarcie umowy

Umowa pomiędzy przedsiębiorcami – ważne przepisy

(2) Zakwestionowanie towaru § 377 HGB

- otrzymanie towaru
- obowiązek niezwłocznego sprawdzenia towaru
- obowiązek zgłoszenia
- zaniechanie zgłoszenia
=> zatwierdzenie towaru

- „Allgemeine Geschäftsbedingungen (AGB)“
- Zastosowanie powszechne przy umowach z konsumentem oraz przy umowach pomiędzy przedsiębiorcami
- Uwzględnienie ogólnych warunków
  - AGB muszą być dostępne dla kontrahenta!
  - Kary umowne
- Sprzeczne ogólne warunki dwóch kontrahentów

Przy umowie sprzedaży / kupna

- zastrzeżenie własności do momentu zapłaty ceny kupna (**Eigentumsvorbehalt**)
- zabezpieczenie przed upadłością kontrahenta
- ustalenie w formie pisemnej
- często w AGB

Właściwe prawo

- **Autonomia** woli stron w zakresie obowiązującego prawa w zobowiązaniach umownych
- **Prawo prywatne międzynarodowe (UE: Rzym I)**
  - Regulacja ustawowa w przypadku braku wyboru prawa przez strony
- **Konwencja Narodów Zjednoczonych o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów**
  - umowa międzynarodowa, ujednolica zasady dotyczące umów zawieranych w celu międzynarodowej sprzedaży towarów
  - część prawa polskiego oraz niemieckiego

Wybór prawa

- 1) Przedsiębiorca Müller (RFN) dokonuje sprzedaży maszyny polskiemu kontrahentowi. Maszyna zostaje dostarczona, jednakże kupujący pan Kowalski nie uiszcza ostatniej raty ceny zakupu z powodu rzekomych wad rzeczy sprzedanej. Pan Müller zamierza dochodzić swoich roszczeń na drodze sądowej.
  - W razie braku wyboru prawa właściwego dla umowy łączącej strony stosuje się normy kolizyjne zgodnie z rozporządzeniem 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008r. tzw. Rzym I
  - Sądem właściwym do wniesienia pozwu przeciwko Kowalskiemu jest sąd polski (miejsce zamieszkania albo siedziby)
  - Prawo właściwe dla umowy sprzedaży towarów: prawo państwa, w którym sprzedawca ma miejsce zwykłego pobytu – prawo niemieckie

Wybór prawa c.d.

2) Przedsiębiorca Müller (RFN) powierza budowę hali magazynowej w Berlinie wykonawcy z Polski. Po zakończeniu robót Müller nie uiszcza umówionego wynagrodzenia. Kowalski zamierza wystąpić na drogę sądową.

- W razie braku wyboru prawa właściwego dla umowy łączącej strony stosuje się normy kolizyjne zgodnie z rozporządzeniem 593/2008 z dnia 17 czerwca 2008r. tzw. Rzym I
- Sądem właściwym do wniesienia pozwu przeciwko Müllerowi jest sąd niemiecki (miejsce zamieszkania albo siedziby)
- Prawo właściwe: świadczenie charakterystyczne dla danej umowy – prawo polskie

W obu przypadkach jest to rozwiązanie niezadowolające!

- **Czas trwania postępowania sądowego znacznie się wydłuży**
- **Postępowanie sądowe ze względu na konieczność zaangażowania biegłych będzie kosztowne**

wybór prawa: zalety i wady stosowania CISG

CONTRA:

- Znajomość prawa krajowego często na wyższym poziomie
- Państwa – Strony Konwencji Wiedeńskiej o umowach międzynarodowej sprzedaży towarów mogą w momencie jej ratyfikacji oświadczyć, że nie będą związane określonymi jej postanowieniami
- Niezupełność regulacji

PRO:

- Dotyczy około 80% transakcji międzynarodowych
- Ujednolicenie procedur w międzynarodowym obrocie gospodarczym, co czyni ten obrót bardziej klarownym
- „Prawo neutralne”; rozwiązanie kompromisowe, jeżeli strony nie są w stanie porozumieć się co do stosowania określonego prawa krajowego

właściwość sądowa

- Właściwość sądu
  - zasada: miejsce siedziby pozwanego
  - Wyjątki: nieruchomości, czynność niedozwolona
- Alternatywa do sadu powszechnego: **sąd arbitrażowy**

Sąd arbitrażowy

Zalety

- przyspieszone postępowanie
- mniejsze koszty przy wysokiej wartości sporu
- Strony mają wpływ na wybór arbitrów oraz tryb postępowania
- Poufność
- Strony mają wpływ na język postępowania
- Minimalizuje ryzyko niewykonania umowy przez partnera
- Sad arbitrażowy przy AHK Polska: www.adr.ahk.pl

Dziękujemy za uwagę

www.ahk.pl

ib@ahk.pl

22 55 10 500